

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE OUVRANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA PREMIERE MAISON COMMUNALE DE LAEKEN ET DE SON ECOLE, AINSI QUE DES FACADES ET TOITURES DES PAVILLONS A FRONT DE RUE SIS RUE DES PALAIS-OUTRE-PONTS 458-460 A BRUXELLES.

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE OPENING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET EERSTE GEMEENTEHUIS VAN LAKEN EN VAN HAAR SCHOOL, EN VAN DE GEVELS EN BEDAKINGEN VAN DE PAVILJOENEN AAN STRAATZIJDE GELGEN PALEIZENSTRAAT OVER DE BRUGGEN 458-460 TE BRUSSEL.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Vu la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, notamment l'article 4;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid artikel 4;

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 18 et 23;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid de artikels 18 en 23;

Sur proposition du Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale ayant les Monuments et les Sites dans ses attributions;

Op voorstel van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Monumenten en Landschappen;

Après en avoir délibéré,

Na beraadslaging,

A R R E T E :

B E S L U I T :

Article 1er. - Le présent arrêté règle une matière visée aux articles 3 et 39 de la Constitution.

Artikel 1. - Door dit besluit wordt een materie geregeld bedoeld bij de artikels 3 en 39 van de Grondwet.

Article 2. - Conformément aux dispositions de l'article 18 §1er de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, est ouverte la procédure de classement comme monument, en raison de leur valeur historique et esthétique, précisée dans la notice annexée au présent arrêté, de la première maison communale de Laeken et de son école, ainsi que des façades et toitures des pavillons à front de rue sis rue des Palais-Outre-Ponts 458-460 à Bruxelles, connus au cadastre de Bruxelles, 15ème division, section D, 2ème feuille, parcelle n° 248 C (parties).

Article 3. - La zone de protection relative au monument décrit ci-dessus comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan joint au présent arrêté.

Article 4. - Les conditions particulières de conservation sont les suivantes :

- Lors de tout travail de réfection, la grille actuelle doit être remplacée par une grille identique ou similaire à l'originale.

Bruxelles, le 22/9/94.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

Artikel 2. - Overeenkomstig de bepalingen van artikel 18 §1 van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed wordt de procedure tot bescherming als monument geopend, omwille van hun historische en esthetische waarde, zoals nader bepaald in de nota bijgevoegd aan dit besluit, van het eerste gemeentehuis van Laken en van haar school, en van de gevels en bedakingen van de paviljoenen aan straatzijde gelegen Paleizenstraat over de Bruggen 458-460 te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 15de afdeling, sectie D, 2de blad, perceel nr 248 (delen).

Artikel 3. - De vrijwaringszone met betrekking tot het hierboven vermelde monument betreft het geheel van de percelen en de wegenis, evenals gedeelten van de percelen en de wegenissen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan in bijlage van dit besluit.

Artikel 4. - De bijzondere behoudsvoorwaarden zijn de volgende :

- Tijdens de herstellingswerken moet het huidige hekken vervangen worden door een hekken dat identiek of gelijkaardig is aan het originele.

Brussel, 22/9/94.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE OUVRANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA PREMIERE MAISON COMMUNALE DE LAEKEN ET DE SON ECOLE, AINSI QUE DES FACADES ET TOITURES DES PAVILLONS A FRONT DE RUE SIS RUE DES PALAIS-OUTRE-PONTS 458-460 A BRUXELLES.

DESCRIPTION SOMMAIRE ET JUSTIFICATION DE L'INTERET SELON L'ARTICLE 2, §1er DE L'ORDONNANCE DU 4 MARS 1993

Vu pour être annexé à l'arrêté du
22/9/94.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

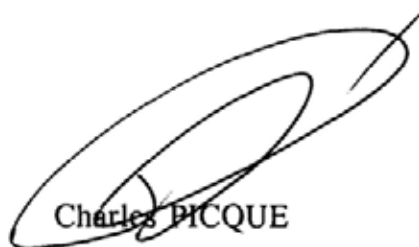
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE OPENING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET EERSTE GEMEENTEHUIS VAN LAKEN EN VAN HAAR SCHOOL, EN VAN DE GEVELS EN BEDAKINGEN VAN DE PAVILJOENEN AAN STRAATZIJDE GELGENPALEIZENSTRAAT OVER DE BRUGGEN 458-460 TE BRUSSEL.

BEKNOPTE BESCHRIJVING EN MOTIVERING VAN HET BELANG VOLGENS ARTIKEL 2, 1ste § VAN DE ORDONNANTIE VAN 4 MAART 1993.

Gezien om bij het besluit van 22/9/94 gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Charles PICQUE

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

Didier GOSUIN.

PROPOSITION DE CLASSEMENT

Monument

Dénomination : Première maison communale de Laeken

Commune : Bruxelles (Laeken)

Adresse : rue des Palais-Outre-Ponts, 458-460

Référence cadastrale : Bruxelles, 15e division, section D, 2e feuille, parcelle n°248 M (parties).

DESCRIPTION SOMMAIRE

Construite en retrait sur la parcelle, la maison communale est conçue comme une maison de campagne dans la pure tradition néo-classique. De plan carré et symétrique à trois travées sur deux niveaux, elle est construite en briques et enduite, avec un soubassement en pierre blanche et une décoration en pierre bleue. Elle est couverte d'une toiture à quatre pans revêtue de zinc. Un perron conduit au porche d'entrée inclus dans la travée axiale en ressaut. Celle-ci est couronnée d'un fronton triangulaire. Les baies cintrées du rez sont comprises dans une arcade et celles, rectangulaires, de l'étage, dans un encadrement mouluré, celui du centre à fronton triangulaire. Les angles sont marqués par des pilastres panneautés, les niveaux par des cordons prolongeant au non les appuis de fenêtre. Un entablement "classique" à modillons termine la façade.

A l'intérieur, la répartition des espaces est symétrique autour d'un axe central qui se prolonge dans le bâtiment arrière: l'ancienne école. L'escalier, les menuiseries, plafonds et charpente sont d'époque. Dans l'ancien cabinet du bourgmestre sont conservées quelques vitres sablées avec le blason de la commune de Laeken.

L'école communale, de plan rectangulaire et oblongue, est percée d'une rangée de fenêtres cintrées. Elle est en briques et couverte d'une bâtière.

Le bâtiment conserve ses caves, à poutres métalliques et voussettes en briques, et son grenier majestueux à charpentes industrielles d'époque.

Les pavillons latéraux, implantés perpendiculairement à la voirie, sont enduits et couverts d'une bâtière. Vers la rue des Palais-Outre-Ponts, ils sont creusés d'une arcade cintrée abritant une fenêtre rectangulaire à encadrement mouluré; au-dessus, dans le pignon, se voit un oculus. Le pavillon de droite est dédoublé.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'Ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier.

Intérêt historique et esthétique.

Cette construction est établie sur un site qui est celui d'une ancienne demeure seigneuriale puis d'une maison de campagne acquise par la commune en vue d'y édifier un complexe communal. Celui-ci fut aménagé entre 1832 et 1864 principalement pour doter Laeken d'une véritable maison communale, témoignant de son importance nouvelle.

L'hôtel communal proprement dit, édifié dans les années 1842-1864, est à rapprocher par son style et son volume d'autres maisons communales contemporaines des communes limitrophes, comme celles d'Auderghem et surtout Etterbeek (architecte L.J. Spaak) aujourd'hui démolies. La maison communale de Laeken, elle aussi très probablement édifiée sur les plans de L.J. Spaak, est donc la dernière de ce type à Bruxelles.

C'est le même Spaak, architecte provincial du Brabant et auteur de nombreux bâtiments publics à Bruxelles, qui avait été chargé en 1832 d'aménager une salle d'école dans la remise de la maison de campagne primitive. La bâtisse est un modèle du début de l'architecture fonctionnelle telle que prônée par l'architecte-théoricien français Durand. Elle constitue un bon exemple d'architecture de type industriel de l'époque.

Le pavillon avant gauche a été reconstruit en maison d'habitation pour l'instituteur à partir de 1836 et fut probablement conçu également par Spaak.

Ce complexe de bâtiments communaux constitue donc un témoignage de l'évolution du style d'esprit néo-classique palladien, en l'occurrence celui de l'architecte L.J. Spaak. Il est aussi un des derniers dans la Région à évoquer le groupement traditionnel des institutions communales (maison communale, école et logement de l'instituteur) en un même lieu.

VOORSTEL TOT BESCHERMING

Monument

Benaming: Eerste gemeentehuis van Laken

Gemeente: Brussel (Laken)

Adres: Paleizenstraat over de Bruggen 458-460

Kadastrale gegevens: Brussel, 15de afdeling, sectie D, 2de blad, perceel nr. 248M (delen)

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Het gemeentehuis dat teruggetrokken op het perceel werd gebouwd is opgevat als een landhuis in een zuivere neoclassicistische zin. Het gebouw, volgens vierkant en symmetrisch plan met drie traveeën op twee niveaus, is opgetrokken in baksteen en bepleisterd met een onderbouw van witte steen en een versiering van blauwe steen. Het gebouw is afgedekt met een dak met vier zijden bedekt met zink. Een perron voert naar de ingang die in de middentravee, die een risaliet vormt, ingebed is. Deze wordt bekroond met een driehoekig fronton. De vensters onder bogen van het gelijkvloers zitten in een arcade gevat en deze van de verdieping die rechthoekig zijn zitten in een sieromlijsting, waarbij deze van het midden met een driehoekig fronton bekroond wordt. De hoeken worden gemarkeerd door gegroefde pilasters, de niveaus door kordonlijsten die al dan niet de vensterbanken verlengen. Een 'klassiek' tafelment met neuten werkt de gevel af.

Binnenin is de verdeling van de ruimtes symmetrisch rond een centrale as die zich voortzet in het achterliggend gebouw; de voormalige school. De trap, het houtwerk, de plafonds en het gebinte is nog oorspronkelijk toen. In het voormalige kabinet van de burgemeester worden enkele gezandstraalde glasramen met het blazoën van de gemeente Laken bewaard.

De gemeenteschool, volgens rechthoekig en verlengd plan, is doorboord door een reeks boogvensters. Het gebouw is van baksteen en wordt afgedekt door een zadeldak. Het gebouw heeft zijn kelder met metalen balken en bakstenen troggewelven bewaard evenals zijn ruime zolder met een industrieel gebinte uit die tijd.

De zijpaviljoenen, die loodrecht zijn geplaatst op de rooilijn, zijn bepleisterd en voorzien van een zadeldak. Naar de Paleizenstraat over de Bruggen toe, vinden we een arcade onder boog met rechthoekig venster omgeven door lijstomkadering, daarboven in de puntgevel ziet men een oculus. Het rechterpaviljoen is ontdubbeld.

Belang van het goed volgens artikel 2, paragraaf 1, bepaald in de Ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed :

Historisch en esthetisch belang

Dit gebouw werd opgericht op de plaats van een voormalig herendomein vervolgens op deze van een landhuis dat door gemeente werd aangekocht met het oog er het gemeentelijk gebouw naar over te hevelen.

Dit werd ingericht tussen 1832 en 1864 hoofdzakelijk om Laken te voorzien van een echt gemeentehuis, als getuige van haar nieuw belang.

Het gemeentehuis als dusdanig werd gebouwd in de jaren 1842-1864, en kan door zijn stijl en zijn volume met de gemeentehuizen van de aanpalende gemeenten vergeleken worden, zoals dit van Oudergem en vooral dat van Etterbeek (architect L.J. Spaak), die gesloopt werden. Het gemeentehuis van Laken, is waarschijnlijk ook volgens de plannen van L.J. Spaak gebouwd, en is dus het laatste van dit type te Brussel.

Het is dezelfde Spaak, architect van de provincie Brabant en ontwerper van tal van openbare gebouwen te Brussel, die belast werd in 1832 met het inrichten van de schoolzaal in het bijhuis van het eerste landhuis. Het gebouw is een voorbeeld van het begin van de functionele architectuur zoals voorgeschreven door de Franse architect-theoreticus Durand. Het vormt een duidelijk voorbeeld van architectuur van het industriële type uit die tijd.

Het linker paviljoen werd vanaf 1836 gebouwd als woonhuis voor de onderwijzer en werd waarschijnlijk ook door Spaak ontworpen.

Het geheel van de gemeentelijke gebouwen vormt dus een getuigenis van de ontwikkeling van de stijl, volgens een palladiaanse neoclassicistische geest, in dit geval deze van de architect L.J. Spaak. Het is eveneens een van de laatste uit het Gewest die de traditionele groepering van de gemeentelijke instellingen (gemeentehuis, school en woning van de onderwijzer) op een zelfde plaats oproept.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE OUVRANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA PREMIERE MAISON COMMUNALE DE LAEKEN ET DE SON ECOLE, AINSI QUE DES FACADES ET TOITURES DES PAVILLONS A FRONT DE RUE SIS RUE DES PALAIS-OUTRE-PONTS 458-460 A BRUXELLES.

**DELIMITATION DE LA ZONE
DE PROTECTION**

Vu pour être annexé à l'arrêté du
22/9/84.

Le Ministre-Président du Gouvernement de
la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre du Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale, chargé du
Logement, de l'Environnement, de la
Conservation de la Nature et de la
Politique de l'Eau.

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
GEWEST**

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE OPENING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET EERSTE GEMEENTEHUIS VAN LAKEN EN VAN HAAR SCHOOL, EN VAN DE GEVELS EN BEDAKINGEN VAN DE PAVILJOENEN AAN STRAATZIJDE GELGEN PALEIZENSTRAAT OVER DE BRUGGEN 458-460 TE BRUSSEL.

**AFBAKENING VAN DE
VRIJWARINGSZONE**

Gezien om bij het besluit van 22/9/84
gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Regering
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Charles PICQUE

De Minister van de Regering van het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
belast met Huisvesting, Leefmilieu,
Natuurbehoud en Waterbeleid.

Didier GOSUIN.

- Objet du classement
- Te beschermen
- Zone de détail
- Onmiddellijke nabijheid
- Zone d'ensemble
- Geheel
- Zone d'environnement
- = zone légale de protection
- Omgeving
- = wettelijke vrijwaringszone

car
3